

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ И Т. Д.

Година IV.

У Новом Саду, 20. јуна 1881.

Бр. 17.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien II. Praterstrasse 67.) — Преплата и све, што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

На избор!

Сад, кад смо изабрали посланика на угарски сабор, а пре, него што приступимо избору посланика за карловачки сабора, остаје нам још само један избор, а то је, да свршетком ове годишње четврти изберемо лист, на који ћемо се претплатити.

„Стармали“ ступа као кандидат и владине (негативно) и народне (позитивно) странке, те позива своје кортеше (скупљаче), да се живо узму код народа, да препоруче програм „Стармалов“, који није тако благ, да већ по томе носи у себи клицу смрти, а није ни тако горопадан, да га не би свемоћна господа министри још горопаднијим направити могли; да полете по кућама плакате са: „Живи Стармали!“ и да свима бирачима задену цедуљице за шешир („признанице“), а од њих да покупе бирачке цедуље, на којима је потписан директор Мајер, и које се у свима земаљским касама и звањима примају по законском одредењу уместо звечет новца у вредности

1 ф. ор. а. вр.

јер „Стармали“, и ако радо слуша певање по народној ноти, ипак прима и државне ноте.

Избор нека буде сасвим слободан. Уверени смо, да ни мађарска, ни београдска влада неће чинити никакве пресије на народ, да се претплаћује на „Стармалот.“ Напротив овде ће кандидат сам долазити под пресу, тискаће се он, а не бирачи, с тога већ и рад ове лепе слободе, које смо ми овде у Угарској жељни, ваља сви бирачи, који су под притиском ишли на избор посланика, да окусе сада сласт слободног бирања, те с тога се надамо, да ће сви бирачи и Милетићеви и Николићеви, Политови и баронови, Максимиловићи и Цедерови, Хаџићеви и Бендини, похитати, да се сви сложе у избору „Стармалота.“ —

јер ако је истина, што нам репата звезда прети, да ће скоро свет пропасти, то је још једино спасење на острву шале, на ком „Стармали“ сад летњу сезону отвара. (Прелаз до тога острва отворен је, јер господа солгабирови изгубили су вољу, да уклањају скеле и намештају оружане пандуре).

Слава Шајкашима.

Раздерасте помрчину,
Па вам сунце сијат' поче, . .
Слава вама дични синци,
Што свладасте све тешкоће.

Ону љагу, црну љагу
Свест је ваша сад опрала.
Ој Шајкашу, стари знанче,
Сад си опет чиста „Лала.“

Колко црњи беху санци,
Толко лепша данас јава,
А што дубља га Мутњача,
Толко виша ваша слава.

Одолесте сребру, злату,
Претњи, мрежи, води, вину, —
Прегазисте мутну воду,
Да дођете на чистину.

Ој молери, дижите се,
Па цртајте слике ове,
Како Шајкаш воду газу
Кад га српски понос зове.

До грла му мутна вода,
Мог'о ј' пропаст у поноре, —
Ал без страха, снагом нада,
Шајкаш иде на изборе.

Измолујте слику ову, —
Излож'те је целом свету,
Колко жртав' Шајкаш трпи,
Да достигне свету мету.

Има места и крајева
Где изборе подлост каља, —
Из те слике многи могу
Научит' се од Србаља.

И теби ће, мој Шајкашу,
Овај спомен наук бити,
Да Мутњаче таке нема,
Која с' не да прегазити.

Шетња по Новом Саду. LXXIX.

Ко се шеће око поноћи новосадском пијацом (а таке браће има доста!), може у правцу према Бендиној кући видети једну велику репату звезду. Познато је, да репата звезда (коју сада спрам Бендине куће видимо) увек значи какву несрећу. Репата је звезда увек значила каквог непријатеља и душманина, какву кугу, колеру, рат и друге немиле ствари. Ова се звезда појавила баш о изборима посланика на угарски сабор и види се јасно у Новом Саду, Великом Вараду, у Будапешти, у Врбасу, Товаришком срезу, Кикинди, Вечеју и т. д. и бојати се, да не повуче за собом врло непријатне последице. Кажу да репатице иду врло неправим путем, астрономи им не знају рачуна ни крсна имена, и ако им репа знају ал' ушију им баш не знају.

Од свију избора најзанимљивији је био ове бирачке перијоде без сумње избор шајкашки у Тителу. Јер овде су бирачи имали то уживање да идући на избор путују преко мора, а што је још најинтересантније, имали су да се превезу преко мора без галија, пароброда и скела. Или зар не изгледају оне непрегледне баруштине код Вилова и Мошорина као право средиземно море, и зар оне порушене ђуприје, проваљени насипи и наоружани пандури нису све саме морске ствари? Да је бар ту био онај которски „Дух,“ да их својом „волшебном“ силом преко воде пренесе!

Владини кортеши добили су сви орден печене бундеве деведесет левог реда, и то без таксе. Обећано им је даље, да ће сви постати пензионирани солгабирови у Бугерској, а бирачима је под гаранцијом обећано, да ће сваки поједини постати општинским касиром без икакве контроле; да ће сваки добити у својој авлији 100 ланаца ритске земље; да ће се добивати (у бирцузу) бесплатно; да ће моћи дрва из шуме (док се ове сасвим прокрчиле и уништиле буду) колико хоће вући својој кући; и да ће од сада порција (у крчмама) бити врло мала. Ћира Бабин добиће још обашка зарад особитих заслуга једну зарђану бургију „pour les merites,“ као признање за његово вешто бургијашење.

А и иначе по другим изборним срезовима до бивали су кортеши лепе награде. Тако је један старош добио после избора пре три године лепе талиге, а ове године једног ваљаног коња; он је дакле пре три године кортешовао за лепу награду, за талиге, а ове је године кортешовао за коња.

При изборима је била велика врућина, те је јакко годило хладно пиво, воће и т. д., те се с тога све на оку точило хладно пиво и одушевљење, а трешње, вишње и бирачка свест продавале су се на килу.

Да се вратим опет на шајкашки избор.

Мајстор Лаза из Госпођинаца задео за шешир белу цедуљу (бугерску) и поведе с собом још једнога себи равног (по свести) бирача на биралиште, а кочијашко је његов син, који је поносито задео жути (народну) цедуљу на свој шешир и терао риђу, који је био лисаст, јер је на челу имао белу звездицу. Кад их опази један Шајкаш Лала рећи ће кочијашу: „А што ти море возиш те бугере?“ Но млади Србин одговори показујући прстом на оне у колима: „Хе, па бугери они, а бугер мој риђа, ви'ш да има белу цедуљу на челу! Ђи!“

У Мошорину, има у једној кући две девојке, а отац би ко хтео мало у бугере. Но ти се може цуре дадоше у опозицију, здераше са шешира му белу цедуљу и повикаше: „Шта? Да будемо бугеркиње? Зар да смо осим света, да нас у колу нико и не гледи? То неће бити!“

Ковиљски калуђери, к'о калуђери, гласали за владиног кандидата. „А зар тако оче М.?“ запита га неко из народа. „Хе шта ћемо, увукла се „вражда“ међу нас!“ — „Па отсела у манастиру Ковиљу!“ примети један брат Србин.

Један Чуружанин добије у Тителу пре него што је гласао телеграм од куће, да му кућа горе. Он нађе Чиву, код којег је кућу ссигурао, те му вели: „Иди, Чиво, у Чуруг, шацун штету, горе ми кућа.“ — Но Чива још није био дао израза својој бугерској свести, те нехте ићи, него наговара Србина да се мане гласања, но да иде, „тамо је — вели — моја жена.“ „Нисам ја код твоје жене ацигурир'о, него код тебе, твоје је одмах ићи, да видиш колика је штета, а ја нећу ићи док не гласам, па ма цео Чуруг изгор'о.“ И нехтеде се стена с места помаћи, док не даде свој српски глас српскоме кандидату.

Жабалски је солгабиров Рајић довео пред избор молера, да му собе молује. Но онда се сети, да ако Николић буде изабран за посланика, он ће се морати селити у Тител, па за што он да молује другом солгабирову собе? Молер је дакле морао чекати да прође избор. Ал' ако је молер морао чекати, нису морали чекати наши народни трубадури, него они лепо певаше ову песму:

Десио се солги малер
Треба њему сада молер,
У Жабљу ће солговати
Мора собе моловати.

Пророштво се песничко као што знамо и испу-

нило. Молер увећико већ ради. Кажу да је лепе мустре изабрао, све неке беле, црвене и зелене.

„Жене у уставном животу“ и овде су развиле своју радњу. Оне направиле дивну заставу, мађарску тробојницу, коју ће после избора носити депутација владином посланику кад пође да га поздравља. Сад ће се вљда послати тај барјак у пештански музеум на сохраненије. Или би га могли уступити бирачима у Дебрецину или Хортобађу, ал' у шајкашкој неће требати никоме осим ако се њиме буде пут за кола кроз Мутњачу бележио. **Аб.**

Прође и овај Видов-дан

Одкуд чекаш да те сунце грије
Одатле те лед ледени бије.

Освануо Видов-данак,
Барјак диже српска слога,
Србадија, српска браћа,
Стоје један уз другога.

Изборно је поље чудно,
Чудан ветар туда дува, —
Ко не може да победи
Бар ће образ да сачува.

Баш у образ ветар дува,
Ал' му слога маха неда, —
Образ, Србе, образ, брате,
Више вреди од победа.

То и деца наша знају
Да свој понос чуват' ваља, —
Ни слабији не падају
Док се образ не окаља.

Добро дошли, Салашани,
Ви сте Срби увек били,
Невоље вас многе киће
— Ви се нисте отуђили.

На избору сви сте скупа.
Сви поштена, ведра лица,
Салашани, Салашани,
А камо вам перјаница?

Сви стојите ведра чела,
Сви стојите бистра ока,
А камо вам перјаница,
— Перјаница: Камбер Ђока?

Одврже се ваша дика,
Ено туђом стазом ходи, —
Ено туђим гласом збори, —
Ено туђе коло води!

Кида свезе, цепа узе,
Чупа спомен млађих дана, —
Ој под старост, шта дочека
Перјаницо Салашана!

Из Титела стигли гласи
О победи српска сина,
Исти гласи из Сомбора.
Исти гласи од Уздина.

Да издајства беше доста
То нам више није тајна,
Свуд је борба била мучна,
Ал' победа ипак сјајна.

Радују се Срби браћа
Што дигосмо опет крила,
Што ј' врлина ипак јача
Од подлости и грдила.

Радујте се браћо мила —
Оставите мени боље:
Пребрајати црне тице,
Што се врзу кроз соколе.

Не, не могу ни то бројат',
Једно само данас чујем,
Сузно гледам старог Ђоку —
Ал' очима не верујем.

Бог убио та времена
Која такав ветар сију,
Да расцепе, да омразе,
Да ослабе Србадију!

Бог убио та времена,
У ком људи душе губе,
Целу прошлост своју згазе
Своје презру, туђе љубе.

Бог убио те ветрове,
Те враџбине, та насиља,
Које српство клетвом зове,
(А Анђелић благосиља.)

Ст.

Наседаније штуцеро.

Један врло кратковид штуцер овде у В. који је врло заљубљен био у једну овдашњу „машамоду“, и често је с' њом на прозору диванио, данас му се нешто догодило, које се редко ком догађа, на оном истом прозору опази једно женско лице приђе к' прозору и рече јој као и до јако: „Кис ди ханд фрајлајн“; но на његово дивно чудо госпоица не одговара ништа — он настави даље па рече: *Fräulein Sie sind heute etwas unwohl?* госпоица ћути. *Haben Sie vielleicht Kopfschmerzen* — она опет ћути. *Sie werden vielleicht was geträumt haben?* она ћути — а штуцер се пошали па ко бајати да је ко из милости по руци потапше па рече; *Aber sa —* — и као окамењен стаде. Госпоица машамода је направила један врло шаљив шнас, јер је ставила на прозор ону лепу др-

вену лутку, са којом је исти штуцер могао до сутра диванити, а неби никаква одговора добио, Штуцер пак као скуван рак оде, нит се кад жив више показао. А госпоица Ленка благодари богу што се тако несносног курмахера опростила.

Верно прибележио
5—ко у Вршцу.

Несташлук.

Један Шваба орао њиву па је оставио кола на овом, а он је отишао чак на онај крај њиве, један овдашњи врло припознат враголан, који је туда на коли прошао стаде с коли и поче викати Швабу што је игда могао, Шваба ко без душе дотрчи, а овај га упита: „Фетер! вем керт дер воген“ — а Шваба му одговори: „Мајн“ а враголан ошине своје коње па му рече: „Унд дер керт мајн.“

5—ко у Вршцу.

Помозимо својим колегама!

Познато је, да је сваки почетак тежак: и многи наш колега (новинар) лако би написао чланак, само кад би знао како да га почне. Тој више пута осећаној незгоди и потреби, ради смо да доскочимо, за то овде стављамо десетак фраза, којима би се могао уводни чланак почети. Ево:

- 1.) Ђаво га знао, одкуд и т. д.*).
- 2.) Сто му вера, ово је већ и т. д.
- 3.) Вил' у његов дан, са отим Бизмарком и т. д.
- 4.) Госа му се репом накитио и са тим „Нед. Листом“ и т. д.
- 5.) Ана санасиким-пезевенк, та проклета Застава и т. д.
- 6.) Одн'о вас да ба, ви противници наши и т. д.
- 7.) Ошугао би се кад не би дубоком уверењу своје израза дао и т. д.
- 8.) Гром га спалио са тим уговором и т. д.
- 9.) Без трага им глава тим проклетим и т. д.
- 10.) Шинтер га знао, што се тако слабо одазивају и т. д.

Овим није све исцрпљено, шта више хотимице је изостављено много, још и од ових лепших фраза, које се могу покупити по пијацама, око сувача, по вапшарима, палинкарама и т. д.

Шта коме треба.

(По немачком.)

Шта ћу коме, — срећа пита,
Да из мога пошљем раја? —
„Богатима апетита;
Сиротињи залогаја.“

П у с л и ц е.

Из Товаришког среза јављају нам како је п. Б. добио центу рибе, од он њих научи ћутати, кад треба гласати за народног кандидата, — али уз то је добио и два акова вина, да му отвори језик при гласању у српском срезу за Мађара Нађа.

Ови дана долази и продуцира се у нашим крајевима чудан вештак, чија се вештина састоји у томе, што уме далеко да пљуне, н. пр. из Уздуна чак у Белу Цркву, или још даље на пр. из Титела пли из Сомбора чак у Кикинду.

Ни пре ни после, него баш у очи избора посланика у Н. Саду, пустила је „Вечерњача“ један зрачак, свој на српског кандидата, којим је очевидно хтела да му науди. Надати се да ће после овога поступка „Вечерњача“ добити много више претплатника од стране Мађара, него што је до сада имала од стране Срба.

Да, да! „Отмен свет“ изашао је у Панчеву; у њему има поуке о разним грациозним кретањима, само нема ништа о изборном кретању. Види се да се Панчевци владају по „Отменом свету“, — те тако изостаде и код њи свако изборно кретање.

Ко зна, молимо га да нам јави, каква је то Мутњача наједаред искрснула између Сентомаша и Бечеја, кад Сентомашани нису могли да је препливају и на избор дођу.

Очарани мирисом измирне, која из Сомбора цело Српство тако лепо обрадова, — молимо Сомборску слогу да заборави оно мало Стармалових пецкања, којима смо не њу, већ њену сестру од тетке, покаткад мало прочастили.

У ш т и п ц и.

† Ја не знам, што се тај опат Бенда тако отима, да буде заступник на земаљском сабору, кад попови треба да нас заступају у небесним стварима.

□ Историци доказују да Футог долази од мађарске речи „futni“ (бегати), а Бегеч опет од српске речи „бегати“, јер су Турци туда бегали. Новог доказа томе имамо сад и у томе, што је прота новосадски на дан избора преко Футога у Бегеч отишао и није гласао. Нека и ово наши историци забележе.

= Нисмо се надали од нашег „тече“, да ће он са избора да утече.

‡ Ићи и вићи су се ваљано држали при из-

*) Овом смо украли из 57. бр. „Радника“. И ту се уводни чланак тако почиње.

бору у Новом Саду, али ери и ергери учинише да прошадосмо, као: Хергер, Бергер, Хефнер, Камбер, Бауер и т. д.

* * *

§. „Бач-бодргер-преса“ вели у своје броју, што је баш пред избор изишао, да ће мађарске патријоте имати прилично право ако успевају Немцима, који за Бенду буду гласали: „Mégis hunczút a német“ (ипак је Немац хунцут). Сад смо љубопитљиви да ли ће Пацак Јанош од сада правити употребе од овог права.

* * *

Кажу да је за Бенду гласало и Сито и решето. (Не знам да ли ће српске муштерије и од сада на ово Сито своје новце трошити).

* * *

Кажу да су барона Николића кортеши беоно на колима пролазили кроз народне бираче и да су гдегде рудом ударали у њихова кола; та ти канда сви хоће да су „од Рудне.“

* * *

○ Знамо да неслога куће руши, ал' ни Фаркашдинцима неће неслога куће куповати.

* * *

Један Србин бирач у неком изборном срезу, који је гласао за мађарског кандидата, (а до сад је био ватрен Србин), иште од лекара сведоџбу, да је на дан избора био „unzurechnungsfähig,“ јер — вели — волијем бити један дан „unzurechnungsfähig,“ него целе будућности од рода мога презрен.“

* * *

Циганов есап.

Лане, лицем на петковачу урани циганин и поће са сикиром у руци на њиву, у сред њиве у бразди спази цига зеца гди спава, стане промишљати: сад ћу да га уватам па да га продам, па за те новце да купим једну крмачицу, ту крмачицу да терам у поље, па ће та крмачица да ми опраси десет прасаца, девет крмача и једног вепра, — то је већ један чопор свиња. Те крмачице свака нек опраси још по десет. Хау! а! ала ће то велики чопор да буде. — Хм! Ал гди ће тај чопор да пасе. Е, узеху ја ону долину поп Јовину што се око брега савија. — Ал све је то лепо и крсно, ал ко ће тај чопор да чува? Е па ко ће па мој син Ганџол. Ал ко ће Ганџулу леба да носи? Па ја ћу, да ко ће други. А кад мој син за брег зађе како ћу онда. А ја ћу онда викати: Хеј Ганџуле Хеј Хеј! Зеца ћипи и побеже, а цига се лупа песницом по челу штогод је већма могао па рече: Хеј луде памети што га нисам прво уватио па онда да сам есапио. прибележио

5—ко у Вршцу.

Ћира. То је врло добро што Мађарска реч „választás“ значи и избор а значи и растанак.

Спира. Па зашто је то добро?

Ћира. За то, — јер многи стари владин посланик, кад позове своје бираче на választás, никад се неће преварити ни насести, — јер у сваком случају једно од двога мора били, или избор (да га изберу) или растанак.

Ћира. Шта мислиш, шта ће први посао бити нашег посланика г. Бенде, кад оде на дијету?

Спира. Ја не знам.

Ћира. А видиш, ја знам. Он ће настојати да се наше црквене књиге, часловци, требвици и др. претресу, како би из њи испала нека реч, која се тамо често налази, и која не иде владиној странци у прилог.

Спира. А која је то реч?

Ћира. Имјарек, — јер им Јарек није добро.

Ћира. Новосатски избор био је интересантан у многом погледу.

Спира. На пример?

Ћира. Ето н. пр. том приликом показало се да у Новом Саду има врло мало Анти-семига.

Спира. Но, па колико их има?

Ћира. Анти (Хаџићу) семига, било је само четири, остали су били Бенди-семити.

Бабин савет

Ако волиш јаја јести,
Не смеш клати коке своје.
Без кокошке, нема јаја. —
Није л тако? — Јест' тако је!

Ако желиш кокош пећи,
Онда не смеш јаја јести.
Јер без јаја никад нећеш
Кокошака произвести.

То је савет, што га даје
Наша мудра бака.
(Ко послуша, — неће јести
Ни јаја ни кокошака)

* * *

Многи савет, који чујеш,
Овим истим духом дише.
Штеди ово — штеди оно, —
Да остане баби више.

З-Ј. Ј.

Цар Јосиф и његов кочијаш.

(Народна приповетка).

Кад је цар Јосиф путовао по свету, дође једаред, — као прост војак преобучен — у Чоку, и ту најми једног Србина Банађанина, да га вози до Темишвара.

Кад су се већ били од Чоке прилично одмакли, ал ето ти њима у сусрет јуре једне каруце са четири коња, са послужитељима на сребро обученима, са перјаницама и другим којекаквим керетекама; које је све показивало: да неки велики господин путује!

Кочијаш царев, како је угледао парадни подвоз, да им се мало приближио, а он одмах држ за уздице, те почне на страну навијати, јер је упознао, да су то кола спаије Марцибана. Цар Јосиф пак, он му заповедаше да не сврће, и доказиваше му: да му се не треба ништа бојати, јер он целу одговорност на себе прима. Но Банађанин, — који је јошт одавна страх од Марцибана уватио, — неће да слуша, шта му цар саветује, него му јошт пророкује, како ће и он с њиме заједно лутрију извући, ако овом зверу од човека с пута не сврну!“

Кад цар види шта је! а он зграби за уздице, пак вуци на ону страну, од куда је пут; а кочијаш опет вуци на другу страну! Док су се они ту кошкали и уздице овамо онамо трзали, у тим и каруце стигну; пак како их њиова кола затеку баш на сред пута, то спаија одмах почне псовати триста вера, а пандур скочи одостраг са каруца, зграби ђијотку од кочијаша, пак заопуца и цара и Банађанина и преко ушију и преко очију тако шибати, да су се све гњурали и као чикови по колима повијали! А кад их се добро и напсовао и натукао, то их најпосле на њову срећу мане и седне на каруце, које се крену и одзврје!

Кад су сами остали, онда проговори кочијаш цару: Хе, војак! Јесам ли ја теби казао, да ћемо оба двојица бити грувани, ако се будемо кочоперили? Али је бадава теби говорити, кад ти не слушаш паметне речи; него мислиш: ко си, ти си; а незнаш јадан: да тај ни већу господу у рабош не зарезује, а камо ли оваке одрпанице, као што смо нас двојица! Да си ме био пустио, да ја по мојој вољи кочијашим, сад би лепо били мирни, нити би те маснице по лицу имали, од којих смо се тако запурили, као год да смо јели цицкобера!!

Немој се здраво једити и к срцу узимати, — одговори цар — што је било било, то нам већ нико више не излиза! Али ти то могу казати, да ћу те врло брзо осветити. Чекај само докле стигнемо у Темишвар; биће твој Марцибан мањи од макова зрна; а ти ћеш се све смејати кад дознаш: да има и над попом попа!!

Кочијаш је вртио главом на војакове речи и није ни десету веровао; али најпосле, што му драго; нека, — вели — он мени моју кирију поштено исплати, а остало ме се слабо тиче; извукао сам ја до данас и друкчији буботака, пак сам остао жив; неће ми дакле ни ово фићкање баш тако јако нашкодити!

Кад други дан стигну у Темишвар, одседну

најбољој гостионици; где цар бирташу унапред десет форинти плати и заповеди му: да има његовом кочијашу све оно давати, што год он буде за себе и за своје коње потребовао.

Пошто је и кочијашу казао, како је с бирташем удесио, и да му се не треба стидити, него да може као код своје куће заповедати; то отиде у град својим послом, а кочијаш остане при порцији паприкаша те тако, које пијуцкајући, које коње ранећи, провађао је своје време, и очекивао је, кад ће му војак доћи, да се кући врате.

Прође тај дан тако у очекивању, али никад ни војака ни од њега гласа! Кад сутра, а то пукне глас по вароши, да је цар изненада у Темишвар дошао, и све је трчало на велику пијацу, да види: како ће се војска пред њиме ексецирати.

Како је кочијаш већ за рана био ручао и коње намирио; то добије и он вољу: да види цара у своје веку; те зато се упути онамо, куда је видио, да највише света врви.

Кад стигне на пијацу, има шта и видити; а то његов војак лепе хаљине обукао и чисто се прерушио; пак се са ђенералом и официрима измешао, који га сви са највећом пажњом предусретају! Војска поред њега на алаје пролази; он је са својим бистрим очима премерава; а сав остали свет, — осим солдати — поскидао капе и шешире, те гологлав управио своје погледе на његовог војака, нити може, да га се задоста нагледи!

Кочијаш у својој простоти, јоште се не сећа, да је то цар; него му се са свим без зазора приближи рукује се с њиме као са својим старим познатиком, и каже му: како га већ одавна очекује, како је сад овамо дошао, да види цара, и како воле, што је на њега наишао, те му сад може казати: да би већ време било у Чоку путовати, јер ће он и коњи више потрошити, него колико вреде!

Немој се ти за трошак ништа бринутти, — проговори му цар: — то је све моје старање; него ми кажи: јеси ли већ видио цара, од како си дошао на пијацу?

Нисам, — рекне кочијаш: — ја га непознајем; а како сам тебе прво опазио, то нисам никога хтео за њега ни распитивати, јер сам знао да ћеш ми ти то умети најпоштеније казати:

Пак шта мислиш? Ко је сад овде цар?

Кочијаш погледи најпре свуда око себе, пак онда рекне: Ја не знам за цело, које је; али ми се чини да један од нас двојице бити мора; јер смо само ми под капом, а сви су остали — осим — солдати гологлави!

Цар се насмеје његовој досетци, пак га онда запита: а били волео видити Марцибана, који нас је дао онако ваљано изшибати?

Гледале га вране на вешалима! — одговори кочијаш. — Кад га ја зажелио видити, онда се Бог сетио његове грешне душе!!

Није он сад тако страхан, као што је био, — рекне цар: — а ако сумњаш, то хајде за мном, пак ућеш се својим собственим очима уверити!

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Сад остави цар сву параду и оде с кочијашем, где су градски лагуми били; ту заповеди да се отворе нека гвоздена врата, а кад се то учини, то даде себе и кочијаша одвести у једну тавницу; где је у буџаку неки човек у ланце окован на земљи лежао!

Познајеш ли, ко је то? — запита цар кочијаша. — Та познао би му главу на коцу! — одговори кочијаш. — А од куда он ту доспеде. И какве њега силовите савладаше виле?!
А зар си ти заборавио, како сам ти ја обећао: да ћу те осветити!

Тек се сад почеше нашем кочијашу по малко очи отварати и стаде се омишљати с киме има посла; јер таково поштовање, које се са свију страна његовом војаку одавало; а после така власт, која је кадра била учинити: да за двадесет и четири сата једног спају чак из Чоке у Темишвар донесу, у ланце окују и затворе: — то му је све доказивало: да са војаком није чист посао, него да то мора сам цар Јосиф бити, с мисли и с персоном! Пак како га је због тога неочекиваног познанства неки страх обузео, то падне на колена, и замоли цара: да милостив спрема њега буде, ако га је гдегод у своме незнању увредио!

Цар се сажали на његову безазленост и поштење; рекне му: нека устане горе: обдари га богато; пак га пошаље кући срећна и задовољна; а он после с другим кочијашем настави своје по царевини путовање!
Н.

Грађа за немачки буквар.

CI.

Србин каже *мис'о*;
А Немац: *геданке*.
— Борјановић то је
Знао и поњао,
Кад је своју лепу *мис'о*
Геданком назвао.

СII.

Немац *славу* зове: *рум*.
— Хеј, хеј, хеј!
Та то и ми знамо,
Да је с *румом* *славан* теј.

СIII.

Ми кажемо: *нос*;
А то немац зове: *назе*.
— То је право име;
Тако рећи треба.
Кијавица и к од нас
Дође од *назе*-ба.

СIV.

Ми кажемо: *ноге*;
Немац вели: *фисе*;
— Кад то човек чује,
Дође му да *врисне*, —
Јер те Немац може
И *ногом* да *фисне*.

CV.

Ми кажемо: *човек*;
Немац каже: *ман*.
Е сад ми је дост'о.
По томе би *човечанство*
Било *манитост*.

Преводи са латинског.

Ante portam est. — Анта је у порти.
Nos est maximum caput. — Ово је Максимов капут.

Credibile. — Би ли креде?

Finitimo. — Фини Тимо!

Superest. Рест од супе.

Maxime Teucrofum. — Максиме, ти си укр'о рум.
Дијонисије.

П р и п о с л а н о.*)

„Родољубе!“

У твоме 23. броју, под рубриком „Одговори уредништва“, велиш ти, да си чуо, (само „Чуо“) неко (криминално) зло о некој учитељици (девојци безоружаној, која те ни на двојој не може позвати). Ти (заступник учитељских интереса) пожуриса се да то зло раструбиш. Па си лепо изнео и пуно име и презиме те девојке, казао си и у коме је месту учитељица; ниси заборавио казати ни где се родила (само још што јој ниси и фотографију донео) — Да се чије поштење и част са неколико речи може у млево сатрти, то смо знали и пре, јер је то посао жена торокуша и сплеткашица. Али, — али, — ако то зло, које си ти велиш „Чуо“ (и брже боље раструбио) не буде истина, — ко ће, тужан, да спере црну љагу, коју је учитељски лист тако лакомислено бацио на једну учитељицу. Та да је већ и пред судом доказано, што ти велиш да си само чуо, па и онда би се могло њено име изпунктирати, ако не ње, а оно бар породице јој ради

У Митровици ових дана.

Један безпристрасник,

(који је овом приликом први пут чуо, да помену те учитељице има на свету.)

*) За дописе, који под овом рубриком излазе, иначе не одговара уредништво, — али овом приликом и оно одговара.
Ур.

Одговори уредништва.

Један-два. Не би вам нико веровао, да је о тац Теофан знао Латински. За то таке ствари не треба посрбљивати ни премештати у наше намастире. — Ваш епиграм (По немачком) који гласи:

Подај срећо бела,
Богатоме глади,
Сирмаку јела!

имали смо смо ми већ одавна, слободније преведен — па сад су се састала оба прево да у овом броју.

СРБАДИЈА.

ЧАСОПИС ЗА ЗАБАВУ И ПОУКУ

уређује

СТЕВАН ЂУРЧИЋ

Ишла је из штампе пета свеска са овим садржајем:
1. „Монах Бенадије.“ Божићна успомена Милорада П. Шапчанина. 2. „Мали раде“, Балада Манојла Ђорђевића Цризренца. 3. „По Швајцарској“. Путничка писма из год. 1863. Друго писмо, Од Ђорђе С. Симића. 4. „Лаку ноћ!“ Песма Милорада П. Шапчанина. 5. „Делије“. Приповетка Николе Ђорића. 6. „Труба“. Приповетка Педра А. де Аларкона. Превео М. 7. „Наше штампарије“. Од Јована Бошковића. 8. „Историја српскога народа.“ Написао Венијамин Калаји. С мађарскога превео Гаврило Витковић. (Продужење). 9. „Листак; Ботанички врт, — Арапска златица. — „Народно здравље.“

СРБАДИЈА доноси: песме, приповетке и приче из народног живота, путничке црте, новеле, романи и разне поучне чланке.

„Србадија“ излази у месечним свескама од шест табака а стаје за Аустро-Угарску, Босну, Херцеговину и Црну Гору стаје „Србадија“ годишње 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт 1 ф. а. вр. Ради олакшице шаље се претлата из тих крајева, у плаћеном писму или поштанском упућеницом, на ову адресу; „Администрацији Србадије“ у Земун (Administration der „Srbadija“, Semlin). За Русију Француску Турску, Бугарску и Румунију цена је листу 12 динара.

Сваки претплатник нашега часописа добиће у току године уз незнатну доплату једну уметнички израђену слику као премију. — Ко скупи десет претплатника на „Србадију“ тај добија „Србадију“ бесплатно, а ко скупи пет добија лист у пола цене.

Претплата са прима непрестано. Све свеске, које су до сад изашле, могу се још добити.

Умољавају се они наши претплатници, који још не послаше претплату за другу четврт, да то што пре учине, па ће им се одмах послати четврта и пета свеска „Србадије.“ — Шеста свеска излази о Петрову дну.

Уредништво „СРБАДИЈЕ.“

РЕД ПЛОВИДБЕ

путничароб. по чињући од 1. Априла до 15. Октобра.

ИЗ НОВОГ САДА У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан (изузев петак) у 11 сати пре п.

ИЗ НОВ. САДА У ЗЕМУН: сваки дан (изузев уторак) после п. у 4 сата.

ИЗ НОВ. САДА У ОРШАВУ-ГАЛАЦ: понедељни ком, четвртком, после п. у 4 сата.

ИЗ НОВ. САДА У РУШЧУК. понедељником, четвртком, после п. у 4 сата.

ИЗ НОВОГ САДА У ТИТЕЛ: средом, недељом, после подне у 4 сата.

ИЗ НОВ. САДА НА САВСКЕ ШТАЦИЈЕ: четвртком, недељом у 4 сата.

Нови-Сад 31. Марта 1880. УПРАВА.

ПОБРАТИМСТВО

МЕСЕЧНИ ЖУРНАЛ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И НАУКУ.

Власник и издавалац

ПОБРАТИМСТВО

Ђачка дружина на великој школи у БЕОГРАДУ.

Година прва. Број 6. Јуни 1881.

САДРЖАЈ: О основним формама органским, од Д. М. Ружића. — Лањски снег, приповетка И. С. Тургењева, превела Милева Стојиљковићка, (Наставак). — Развитак духа, од Ристе Стојаковића. — Таљиге живота (Пушкин) од Драг. Ј. Илића. — О задрузи, економска студија К. Борисављевића и М. Жујовића, (Наставак). — Лектика Друштвено-медицинска новела од Станоја Нешића. — Босни, песма П. Ј. Петровића. — Историјске идеје Огиста Конта, од Д. И. Писарева, превео Мил. Марковић. Чланак пети и шести. — Младо колело, од Б. В. — Књижевни преглед. — Некролог.

Цена је журналу 8 динара или 4 фор. на целу односно 4 динара или 2 фор. на пола године.

ВРАГОЛИЈЕ

НЕСТАШЛУЦИ, ПРИЧЕ, СЛИКЕ И ПРИЛИКЕ

из

Ђачког живота

написао

К. Костић.

НАКЛАДОМ КЊИЖАРЕ В. ВАЛОЖИЋА.

САДРЖАЈ: 1. Буцов и кесега. 2. Добра лекција 3. Социјалисте на силу. 4. Беле панталоне. 5. Ђачка о света. 6. Љубавна залога. 7. Како сам се ја оженио. 8. Са правога пута. 9. Преко леба погаче. 10. Мали узроци.

ОГЛАСИ

 КАСЕ

п најновијој американој

системи

сигурно од ватре и харе

из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израде не

уступају ни једној до сада познатој фабрици а у

цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и од-

правља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу,

Lazenhof, код кога се могу мустре видети и цене

сазнати.

11—30

